

Miljödepartementet

Sveriges meteorologiska och
hydrologiska institut
601 76 Norrköping

Uppdrag att utarbeta underlag om det klimatvetenskapliga kunskapsläget inför kontrollstation 2015 för de klimat- och energipolitiska målen

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI) att i samråd med Naturvårdsverket och Statens energimyndighet utarbeta underlag om det klimatvetenskapliga kunskapsläget inför kontrollstation 2015 för de klimat- och energipolitiska målen. Underlaget ska omfatta en sammanställning och en analys av aktuell klimatforskning med relevans för miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan, de klimat- och energipolitiska målen till 2020 och visionen att Sverige år 2050 har en hållbar och resurseffektiv energiförsörjning och inga nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Miljödepartementet) senast den 30 november 2014.

Skälen för regeringens beslut

Regeringen har i propositionerna En sammanhållen klimat- och energipolitik – Klimat (prop. 2008/09:162) och En sammanhållen klimat- och energipolitik – Energi (prop. 2008/09:163) formulerat mål för klimat- och energipolitiken till 2020. Utsläppsmålet är att Sverige till 2020 inom icke-handlande sektorn ska minska sina utsläpp med 40 procent jämfört med 1990. Dessutom har regeringen lagt fast långsiktiga prioriteringar och en vision för klimat- och energipolitiken. Visionen är att Sverige år 2050 har en hållbar och resurseffektiv energiförsörjning och inga nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. Flera preciseringsåtgärder av miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan gjordes genom propositionerna, bland annat att den globala ökningen av medeltemperaturen begränsas till högst 2 grader Celsius jämfört med den förindustriella nivån och att Sveriges klimatpolitik utformas så att den bidrar till att koncentrationen av växthusgaser i atmosfären på lång sikt stabiliseras på nivån högst 400 miljondelar koldioxidekvivalenter. I

propositionerna uttalade regeringen att en kontrollstation ska genomföras år 2015 i syfte att analysera den faktiska utvecklingen av energibalans och kostnader samt klimatpåverkan i förhållande till de nationella målen till 2020 liksom kunskapsläget vad gäller klimatförändringar (prop. 2008/09:162 s. 22). Propositionerna underbyggdes bland annat av Vetenskapliga rådet för klimatfrågor inom Miljövårdsberedningen (Jo 1968:A). Rådet hade i uppdrag att bidra med vetenskapliga bedömningar som underlag till den parlamentariska beredningen för översyn av klimatpolitiken och redovisade sina resultat i Miljövårdsberedningens rapport 2007:3 Vetenskapligt underlag för klimatpolitiken. Riksdagen beslutade i enlighet med propositionen (bet. 2008/09:MJU28, rskr. 2008/09:300 och bet. 2008/09:NU25, rskr. 2008/09:301).

Det klimatvetenskapliga kunskapsläget utvecklas kontinuerligt, och särskilt viktig för att sammanställa vetenskapen har FN:s klimatpanel IPCC varit. Med cirka 5 års mellanrum har IPCC bidragit med en vetenskaplig sammanfattning av klimatförändringen, dess effekter och möjligheter att minska effekterna. Den senaste utvärderingen presenterades 2007. Nu pågår arbetet med att färdigställa en femte utvärdering av kunskapsläget kring klimatförändringen. Den första delrapporten presenterades i september 2013 och ytterligare delrapporter kommer att publiceras i mars och april 2014. En syntesrapport med huvudbudskapen från alla tre rapporterna ska vara klar i september 2014.

Uppdraget

I uppdraget ingår att med hjälp av ny kunskap, däribland IPCC:s femte utvärderingsrapport, beskriva det aktuella klimatvetenskapliga kunskapsläget. Uppdraget inkluderar:

- Analys av globala modellresultat och scenarier samt en presentation av de viktigaste resultaten från IPCC:s tre utvärderingsrapporter och syntesrapporten.
- Regionalisering av de globala modellresultaten utifrån de av IPCC använda scenarierna, inklusive en beskrivning av vad scenarierna kan innebära för klimatet och dess effekter på regional nivå och för Sverige på kort och längre sikt.
- En bedömning av sannolikheter för och konsekvenser av extrema och sällsynta händelser eller händelseförlopp med höga risker, inklusive tröskeeffekter i klimatsystemet.
- En diskussion kring hur sannolikheten förändrats för att man med ett visst mått av utsläppsminskningar globalt ska kunna nå tvågradersmålet jämfört med utgångspunkterna för ställningstagandet rörande preciseringen av miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan i propositionen En sammanhållen klimat- och energipolitik – Klimat (prop. 2008/09:162) samt om vilka sannolikheter som olika scenarier ger för att nå målet.

- En bedömning framförallt baserat på IPCC:s tredje delrapport (mitigation of climate change) av vilka åtgärder som kan behövas för att resultera i en rimlig sannolikhet att hålla global uppvärmning under två grader. Detta bör innehålla en redovisning av när och i vilken utsträckning sådana åtgärder bör ske och om detta skiljer sig från tidigare bedömningar.

SMHI ska beakta Miljövårdsberedningens rapport 2007:03, Vetenskapligt underlag för klimatpolitiken - Rapport från vetenskapliga rådet för klimatfrågor, liksom ställningstaganden i propositionen En sammanhållen klimat- och energipolitik – Klimat (prop. 2008/09:162) samt rapporter av internationella organisationer med bedömningar av central betydelse, till exempel FN:s miljöprogram (UNEP) analyser av gapet mellan nuvarande åtaganden och identifierade behov av utsläppsreduktioner för att nå tvågradersmålet, liksom Internationella energibyrån (IEA:s) analyser. Myndigheten ska tydliggöra vilka osäkerheter som kan finnas i bedömningarna.

På regeringens vägnar

Lena Ek

Fredrik Hannerz

Likalydande till

Statens energimyndighet
Naturvårdsverket

Kopia till

Försvarsdepartementet
Finansdepartementet
Landsbyggsdepartementet
Näringsdepartementet
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Konjunkturinstitutet
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande
Havs- och vattenmyndigheten
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser